

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst

Dan Jiránek

Svaz měst a obcí České republiky
Hradec Králové, 10. května 2023
Příležitosti pro region 2023

SMART ČESKO – projektové informace

- Název projektu: ***Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst***
- Realizátor: ***Svaz měst a obcí České republiky***
- Partner: ***Ministerstvo pro místní rozvoj***
- Doba realizace: do června 2023
- Financován v rámci ***Operační program Zaměstnanost včetně finanční spoluúčasti realizátora***
- Navazuje na projekt Strategický rámec SMO v oblasti SMART CITY
→ **koncept „SMART ČESKO“**

SMART ČESKO – základní teze

- *„Prostřednictvím nových chytrých řešení vzniká šance podpořit to, aby se lidé nestěhovali za službami tam, kde služby ‚sídlí‘, ale aby služby byly k dispozici v těch místech, kde lidé žijí (po celé ČR), což přináší úsporu času, úsporu nákladů, přínosy celospolečenské apod.“*

SMART ČESKO – projektové oblasti

- Oblasti, kterými se koncept SMART ČESKO a samotný projekt zabývá:

Řešené oblasti

Energetika

Financování

eGovernance

Doprava a mobilita

Informační a
komunikační technologie

Vzdělávání a školství

Sociální služby a
zdravotnictví

Vodní a odpadové
hospodářství/oběhové
hospodářství

SMART ČESKO – projektové cíle

1. Tvorba podpůrných dokumentů jako předpoklad pro tvorbu SMART strategií měst a obcí:
  - energetika
  - doprava a mobilita
  - životní prostředí a udržitelný rozvoj
    - životní prostředí
    - odpadové a cirkulární hospodářství
  - digitalizace a IT/ICT
  - vzdělávání, znalosti a dovednosti
  - zdravotnictví a sociální služby
  - + dobré vládnutí a komunikační strategie

SMART ČESKO – energetika

- SMART metodika pro oblast energetiky – definované priority:
  1. Strategie, koncepce a plánování při zásobování energií a spotřebě energie v území
    - Cíl 1: Zpracování energetické koncepce a studie pro rozvoj území
    - Cíl 2: Zavedení systému hospodaření s energií v podobě energ. managementu
    - Cíl 3: Zvýšení míry soběstačnosti území v zásobování energií při zachování bezpečnosti
  2. Možnosti a metody efektivního využívání zdrojů energie a maximálního snižování spotřeby energie v území
    - Cíl 1: Kvalitní příprava a realizace energeticky úsporných projektů
    - Cíl 2: Příprava a realizace projektů řešených metodou EPC
  3. Bezpečné a spolehlivé zásobování území energií, priority ve spotřebě energie a optimalizace dodávek energie z centrálních a decentralizovaných zdrojů
    - Cíl 1: Instalace lokálních obnovitelných zdrojů energie
    - Cíl 2: Realizace projektů na bázi komunitní energetiky
    - Cíl 3: Renovace systému veřejného osvětlení
    - Cíl 4: Optimalizace dodávek ze soustav zásobování teplem

SMART ČESKO – digitalizace a ICT

- SMART metodika pro oblast ICT – definované priority:
  1. Poskytování kvalitních a bezpečných digitálních služeb
    - Cíl 1: Zkvalitnění a rozšíření poskytovaných digitálních služeb
    - Cíl 2: Zajištění dostupnosti poskytovaných služeb všem věkovým vrstvám obyvatelstva
  2. Komunikační infrastruktura
    - Cíl 1: Zajištění bezpečné komunikace v obci
    - Cíl 2: Rozvoj komunikační infrastruktury pro kvalitní fungování obce
  3. Kybernetická a informační bezpečnost
    - Cíl 1: Zajištění kybernetické bezpečnosti a proaktivní odvracení hrozeb
    - Cíl 2: Zvyšování bezpečnostního povědomí
  4. SMART technologie
    - Cíl 1: Implementace SMART technologií
    - Cíl 2: Zlepšení fungování obce - finanční a kapacitní efektivita

SMART ČESKO – doprava a mobilita

- SMART metodika pro oblast dopravy a mobility – definované priority:
  1. **Klientsky orientovaná veřejná doprava**
    - Cíl 1: Plánování veřejné dopravy s využíváním aktuálních dat
    - Cíl 2: Propojené odbavovací systémy veřejné dopravy
    - Cíl 3: Dopravní systémy usnadňují orientaci cestujících a využívání multimodální dopravy
  2. **Plynulá a bezpečná doprava**
    - Cíl 1: Doprava v klidu
    - Cíl 2: Dynamické řízení dopravy
  3. **Alternativní paliva**
    - Cíl 1: Elektromobilita
    - Cíl 2: Vodík jako palivo
    - Cíl 3: Bioplyn, jiná bio a syntetická paliva
  4. **Jiné alternativy individuální automobilové dopravy**
    - Cíl 1: Alternativní doprava a zásobování
    - Cíl 2: Cyklodoprava a sdílená cyklodoprava

SMART ČESKO – životní prostředí a udrž. rozvoj

- SMART metodika pro oblast životního prostředí– definované priority:
  1. Voda a vodní režim
    - Cíl 1: Šetrné hospodaření s vodou v sídlech
    - Cíl 2: Podpora vzniku / obnovy dalších vodních prvků (mokřady, rašeliniště apod.)
  2. Sídelní zeleň
    - Cíl 1: Vytváření systémů zeleně
    - Cíl 2: Podpora funkční zeleně ve městech, tzn. zeleně plnící ekosystémové služby
    - Cíl 3: Podpora zeleně s výraznou ekologickou hodnotou / podpora biodiverzity
  3. Krajinné a územní plánování
    - Cíl 1: Podpora kompaktních měst
    - Cíl 2: Eliminace zastavování volné krajiny
  4. Zmírnění světelného znečištění
    - Cíl 1: Zmírnění světelného znečištění

SMART ČESKO – odpadové/oběhové hospodářství

- SMART metodika pro oblast odpadového a oběhového hospodářství:
  1. Osvěta
  2. Odpovědné zadávání
  3. Předcházení vzniku odpadů
    - Cíl 1: Kompostování bioodpadů
    - Cíl 2: Podpora opětovného využívání věcí
  4. Odpadové hospodářství
    - Cíl 1: Sběr separovaného odpadu
    - Cíl 2: Sběr směsného komunálního odpadu
    - Cíl 3: Energetické a jiné využití směsného komunálního odpadu

SMART ČESKO – vzdělávání, znalosti a dovednosti

- SMART metodika pro oblast vzdělávání, znalosti a dovednosti – definované priority:
  1. Základní a mateřské školy
    - Cíl 1: Zajištění dostatečné kapacity škol
    - Cíl 2: Podpora vybavení škol
    - Cíl 3: Podpora ředitelů škol
    - Cíl 4: Podpora alternativních vzdělávacích programů
  2. Celoživotní vzdělávání
    - Cíl 1: Celoživotní vzdělávání zaměstnanců obcí
    - Cíl 2: Podpora vzdělávání seniorů
  3. Tvorba pracovních míst a flexibilita práce v souvislosti s dopady Průmyslu 4.0
    - Cíl 1: Podpora vytváření nových pracovních míst
    - Cíl 2: Zajištění dojížděky do zaměstnání
    - Cíl 3: Podpora flexibilních forem práce
    - Cíl 4: Vytváření podmínek pro zapojení osob se speciálními potřebami

SMART ČESKO – zdravotnictví a sociální služby

- SMART metodika pro oblast zdravotnictví a sociálních služeb – definované priority:
  1. Vybudovat prostředí pro Smart řešení v oblasti zdravotnictví
    - Cíl 1: Vytvoření a prosazení kvalitní strategické koncepce SMART řešení pro oblast zdravotnictví
    - Cíl 2: Vytvoření podmínek pro partnerství a spolupráci s veřejnou, soukromou a akademickou sférou
  2. Zkvalitnit veřejné služby v oblasti zdravotnictví a podmínky života
    - Cíl 1: Zefektivnění služeb veřejných institucí při zajišťování mobility zdravotně postižených občanů a seniorů
    - Cíl 2: Zajištění, zpřístupnění mobilního zdravotnictví a telemedicíny občanům a poskytovatelům zdravotních služeb
    - Cíl 3: Zajištění vhodných přístrojů pro monitoring na dálku
  3. Digitální kompetence jako východisko pro Smart řešení
    - Cíl 1: Vytvoření podmínek pro SMART řešení v oblasti zdravotních služeb jako předpoklad udržitelného rozvoje municipality
    - Cíl 2: Další vzdělávání dospělých a dostupná nabídka vzdělávání s důrazem na zvyšování digitálních kompetencí
  4. Sociální služby – součást národní strategie s posílenou kompetencí obcí
    - Cíl 1: Posilování kompetencí krajů a obcí na základě komunitního plánování
    - Cíl 2: Modely udržitelného poskytování služeb

SMART ČESKO – dobré vládnutí (příklad)

- SMART metodika pro dobré vládnutí– definované priority:

1. Dobré plánování

- Cíl 1: Data, data, data ....
- Cíl 2: Informace a analýzy
- Cíl 3: Územní nebo strategický plán?
- Cíl 4: Zapojení aktérů do plánování

2. Dobré rozhodování

- Cíl 1: Předvídatelnost
- Cíl 2: Transparentnost a efektivita
- Cíl 3: Zapojení aktérů do rozhodování

3. Odolnost

- Cíl 1: Ekonomická resp. finanční
- Cíl 2: Klimatická
- Cíl 3: Bezpečnostní
- Cíl 4: Demografická/sociální

SMART ČESKO – Komunikační strategie pro představitele měst a obcí

- Komunikační strategie – definované priority:
  1. Pozitivní vnímání SMART agendy v očích veřejnosti
    - Cíl 1: Redefinování pojmu SMART
    - Cíl 2: Aktivní komunikace výhod SMART agendy
  2. Zapojení občanů do tvorby, implementace a vyhodnocení aplikovaných SMART řešení
    - Cíl 1: Zefektivnění komunikace municipality prostřednictvím optimalizace komunikačních nástrojů
    - Cíl 2: Oslovení cílových skupin a jejich zapojení do procesu tvorby, implementace a evaluace přijatých SMART řešení
  3. Udržení komunikace s občany a cílovými skupinami i po implementaci SMART řešení
    - Cíl 1: Nastavení evaluačních mechanismů
    - Cíl 2: Vytvoření komunikačních platforem a příležitostí

SMART ČESKO – projektové cíle

- 2. Cílem projektu je tvorba **SMART strategií pro města, obce a DSO**
  - celkově **28 strategií** pro města a obce
  - dle požadavků 2 vybrané municipality z každého kraje
  - posouzení současného stavu každé municipality
  - vytvoření SMART strategie pro každou z nich (komplexní pro větší města, pro menší municipality dle jejich požadavků a optimálního řešení pro rozvoj)

SMART ČESKO – projektové cíle

- Cílem projektu je tvorba **SMART** strategií pro města, obce a **DSO**
- **Zapojené municipality – obce – příklad:**
  - Bílovice nad Svitavou
  - Březina
  - Malé Žernoseky
  - Mořice
  - Ratměřice
  - Dolany
  - Štarnov

SMART ČESKO – projektové cíle

- **Zapojené municipality – města – příklad:**

- Bruntál
- Horní Slavkov
- Litomyšl
- Nový Jičín
- Smržovka
- Svitavy
- Velké Hamry
- Votice
- Bojkovice
- Luhačovice
- Uherský Brod

SMART ČESKO – projektové cíle

- **Zapojené municipality – DSO – příklad:**

- DSO Broumovsko
- DSO Bystřicko
- DSO Nepomucko
- DSO Novoměstsko
- DSO Valašskomeziříčsko-Kelečsko
- DSO Rožnovsko

SMART ČESKO – SMART STRATEGIE – TEMATICKÉ OBLASTI

Počet zvolených tematických oblastí:

• energetika	– 16 municipalit
• doprava a mobilita	– 10 municipalit
• životní prostředí a udržitelný rozvoj	– 11 municipalit
• odpadové a cirkulární hospodářství	– 20 municipalit
• digitalizace a IT/ICT	– 13 municipalit
• vzdělávání, znalosti a dovednosti	– 3 municipality
• zdravotnictví a sociální služby	– 5 municipalit
• + dobré vládnutí, financování a komunikační strategie	

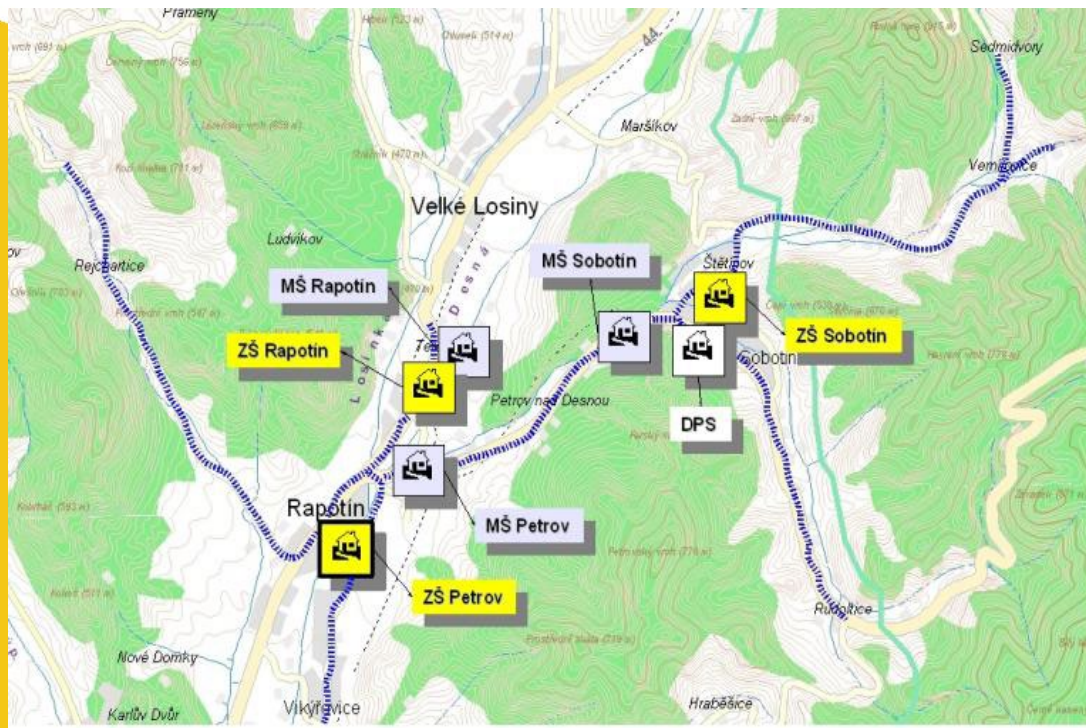
Doprava - mobilita

- Cíl 1.1: Klientsky orientovaná veřejná doprava <https://www.akademiamobility.cz/verejna-doprava-61>
- Cíl 1.2: Plynulá a bezpečná doprava
- Opatření 1.2.1: Doprava v klidu <https://www.akademiamobility.cz/parkovani>
- Opatření 1.2.2: Dynamické řízení dopravy
- <https://www.akademiamobility.cz/vliv-rsd-a-kraju-na-zklidnovani-v-obcich>
- Opatření 1.2.3: Aktivní mobilita (cyklistická a pěší doprava)
- <https://www.akademiamobility.cz/cyklisticka-doprava>

Doprava - mobilita

- Priorita 2: Cílená komunikace s místními obyvateli umožňuje přijetí atraktivní alternativy v oblasti mobility **s minimálními dopady na životní prostředí**
- Cíl 2.1: Realizace dopravních opatření
- <https://www.akademiamobility.cz/koncepce-567>
- <https://www.akademiamobility.cz/zklidnovani-prostoru>
- Cíl 2.2: Realizace osvětových kampaní dle komunikačního plánu
- <https://www.akademiamobility.cz/komunikacni-plan-352>
- Cíl 2.3: Podpora sdílené dopravy (carsharingu, bikesharingu)
- a plně obsazených vozidel (carpooling).
- <https://www.akademiamobility.cz/sdileni-aut-a-jizdnich-kol>
- Cíl 2.4: Podpora Mobility as a Service
- <https://www.akademiamobility.cz/aktuality/1582/preklad-publikace-mobilita-jako-sluzba-mobility-as-a-service-maas>

Školství

- Svazkové školy nejsou jen řešením pro obce, kde dětí rychle přibývá, některé svazkové školy vznikly proto, že dětí v území je naopak méně a umožňují udržet nabídku kvalitního vzdělání v dané lokalitě bez nutnosti dlouhého dojíždění do vzdálené základní školy), [O nás - Oficiální stránky ZŠ a MŠ Údolí Desné \(skolydesna.cz\)](#)

Sociálně zdravotní pomezí

- Obce tradičně řeší podporu seniorů výstavbou (rekonstrukcí) objektů – tzv. domů s pečovatelskou službou, případně domovy pro seniory.
- Jako vhodný koncept pro seniory, kteří nevyžadují tak vysoký stupeň péče se jeví podpora komunitního bydlení pro seniory (např. družstevního) kde byt (družstevní podíl) je v majetku rodiny a dá se tedy v případě potřeby prodat, směnit nebo dědit. Komunitní bydlení znamená, že každý obyvatel (rodina) má své soukromé prostory (byt) a kromě toho sdílí s ostatními společné prostory (prádelnu, společenskou místnost, místnost pro fyzioterapii) a podílí se společně s ostatními na správě domu, příklad projektu komerčního komunitního bydlení - [Resort Štěpánka - nabídka bydlení pro seniory - volné byty - Senior Resort Štěpánka \(resortstepanka.cz\)](#)

Sociálně zdravotní pomezí

Cirkulární ekonomika - littering

- Řeší se nápojové plastové obaly, ale ne plechovky nebo folie
- Řeší se cigaretové filtry
- Neřeší se vlhčené ubrousky, a už vůbec jejich výskyt v odpadních vodách
- Neřeší se plastové obaly na hotová jídla

Cirkulární ekonomika

- Textil je zatím v ČR sbírán většinou charitativními organizacemi ovšem území není kontejnery pokryto rovnoměrně, převaha ve velkých sídlech
- Ovšem nejedná se o sběr odpadu, jedná se o předcházení vzniku odpadu v kombinaci s opětovným využitím, ovšem část občanů to pro textilní odpady využívá, byť v rozporu s určením
- MŽP se rozhodlo zahájit práce na zákonu upravujícím zálohování důležité pro obce je, že připouští diskuzi o změnách systému separovaného sběru, zejména zpoplatnění černých pasažérů

Energetika

- dva základní druhy opatření
  - **stavební opatření** – zateplení obálky budovy, výměna výplní okenních a dveřních otvorů, instalace protisluneční ochrany
  - **technologická opatření** – renovace v oblasti vytápění, chlazení, přípravy teplé vody, osvětlení a různých spotřebičů
- **možnost řešení při využití metody EPC** – kombinace 2 atributů:
  - smluvní záruka za dosažení objemu dosahovaných úspor energie
  - splácení investičních nákladů z následně uspořených nákladů souvisejících se spotřebou energie
- **podpora pro komplexní přípravy EPC projektů** od Národní rozvojové banky – úhrada 90 % vynaložených nákladů

Energetika

SMO

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

- přípravě instalace nového decentrálního zdroje energie – nutnost **zpracování podrobná analýza stávajícího stavu energetiky** v dané lokalitě a všech variant řešení
- **je třeba vést diskusi** k mnoha tématům:
  - kombinace velkých a malých zdrojů, prosumer, snižování energetické náročnosti, energetické využití odpadů, instalace bateriových úložišť, automatizace řízení budov, financování energetických úspor a další...
- realizace decentrálních energetických provozů – **vyjít z místních podmínek** a je možné doplnit instalace o **skladování energie**

Komunitní energetika

- **možnost instalace nových obnovitelných zdrojů energie** – fotovoltaické elektrárny, větrné energetické parky, biomasové zdroje tepla, kogenerační jednotky
- **lokální zdroje energie** – externí dodavatel nebo vlastnictví spotřebitele
- je **důležité důkladně zvážit** možnost přípravy a instalace vlastních zdrojů energie
- komunitní energetika /energetické společenství –
nový pojem zatím bez legislativní podpory
- optimalizace dodávek energie a její spotřeby v rámci určité komunity

SMO

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Energetika –veřejné osvětlení

- **průběh provozu, obnovy nebo rozšíření soustavy VO:**

1. dokumentace aktuálního stavu (pasport VO – povinný ze zákona)
2. koncepce veřejného osvětlení
3. technická dokumentace (návrh řešení)
4. projektová dokumentace
5. zřízení centrálního pultu
6. zpracování podkladů pro výběrové řízení na provozovatele (případně EPC)

- **správa VO v některých případech – přenesená správa**
- **MPO poskytuje na renovaci soustavy VO dotaci z programu EFEKT**

Děkuji Vám za pozornost

PROJEKT: *Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst*

Kontakty:

- Dan Jiránek jiranek@smocr.cz